

ADVIES

Aan : Renzo Kalk, Statengriffie Flevoland
Van : Olaf Schuwer, bestuurlijk – juridisch consultant
Betreft : staatsrechtelijke aspecten woordvoerdersoverleg
Zwolle , 16 januari 2021

Inleiding – bestaande situatie

Het volgende legde u mij voor.

Sinds enige tijd is er een woordvoerdersoverleg. Daarover zijn in het Seniorenconvent nadere afspraken gemaakt. Het is goed dit fenomeen na een jaar te evalueren, mede gelet op het beroep hierop bij onderwerpen als zorg en stikstof. We zoeken nu naar een weg hieruit en willen een alternatief bieden om dat wat juridisch kan en daar waar de behoefte van de Statenleden ligt bij elkaar te brengen en dit opnieuw in het Seniorenconvent te agenderen. Daarvoor vragen we voorafgaand jouw juridisch advies.

Leeswijzer

Onderstaand werk ik de vraagstelling uit, en werk daarin toe naar een staatsrechtelijk verantwoorde richting voor inbedding van het woordvoerdersoverleg.

Woordvoerdersoverleg – een duiding

Een woordvoerdersoverleg als zodanig heeft geen wettelijke grondslag. Ik begrijp dat het is ontstaan vanuit een behoefte aan (actuele) informatie(verstrekking). Deze behoefte is wederzijds van karakter van de kant van betrokken gedeputeerde en betrokken statenleden (woordvoerders).

In de mij ter hand gestelde interne documenten is het volgende te lezen over het woordvoerdersoverleg:

- Het woordvoerdersoverleg is een overleg tussen een gedeputeerde en woordvoerders van Provinciale Staten over een bepaald onderwerp.
- Het woordvoerdersoverleg is door het seniorenconvent ingevoerd in december 2019. Aanleiding hiertoe waren verschillende dossiers waarin de ontwikkelingen elkaar zo snel opvolgden dat een flexibel overleg buiten de bestaande procedures om gewenst was om snel bij te kunnen praten met de woordvoerders op de betreffende onderwerpen. Daarnaast wordt een informeel overleg door veel statenleden gewaardeerd
- Het woordvoerdersoverleg wordt georganiseerd op initiatief van een gedeputeerde.
- Het woordvoerdersoverleg heeft een informele status. Er worden geen besluiten genomen. Het woordvoerdersoverleg is een mogelijkheid om Statenleden bij te praten door de gedeputeerde.
- Het uitgangspunt is dat een woordvoerdersoverleg niet geheim is. Mocht de gedeputeerde hiertoe wel verzoeken dan moet dit duidelijk gemaakt worden tegelijk met het verzoek en heeft het de status van een dringend beroep doen op prudent omgaan met het onderwerp.
- De afspraak is dat uitnodigingen voor een woordvoerdersoverleg altijd aan de woordvoerders wordt gestuurd en in CC aan de fractievoorzitters en aan de griffie. De fractievoorzitters bepalen wie zij afvaardigen naar het woordvoerdersoverleg. Deze uitnodiging kan via de mail gestuurd worden.
- Omdat het geen commissie betreft wordt veelal gekozen voor een afspraak in één van de grote fractiekamers (vergaderdag) of bij de gedeputeerde op de kamer of ‘op de vierde’.

Staatsrechtelijke aandachtspunten/randvoorwaarden woordvoerdersoverleg

- a. De Provinciewet is gebaseerd op het uitgangspunt dat de leden van Provinciale Staten gelijkwaardig aan elkaar zijn. In alle opzichten.
- b. Vanuit die positie van gelijkwaardigheid dient elk statenlid over dezelfde informatie te beschikken. Die informatie wordt hen verstrekt door Gedeputeerde Staten¹ en door de Commissaris van de Koning.²
- c. Het verstrekken van informatie kan zowel mondeling als schriftelijk geschieden. Als hoofd van de provincie hebben Provinciale Staten het laatste woord als het gaat om de vorm en de wijze van de informatieverstrekking.
- d. De Provinciewet biedt in de artikelen 80 tot en met 82 ruimte voor het instellen van commissies. Het is daarbij niet van belang of een gremium de naam “commissie” draagt. Het draait om “de missie” van het gremium, en het gegeven dat het is ingesteld door Provinciale Staten.
- e. Voor deze notitie is het onderscheid tussen de artikelen 80 en 82 van belang. Een artikel 81-commissie is een bestuurscommissie waaraan bevoegdheden worden overgedragen (delegatie). Voor deze notitie niet relevant.
- f. Een artikel 80-commissie is een statencommissie, waaraan de Provinciewet twee taken ophangt:
  - het voorbereiden van door Provinciale Staten te nemen besluiten;
  - het voeren van overleg met Gedeputeerde Staten en de Commissaris.
- g. Een artikel 82-commissie is een zogeheten “andere commissie”, oftewel een commissie waarin andere taken dan de in artikel 80 en 81 genoemde taken worden neergelegd.
- h. Het woordvoerdersoverleg is materieel gezien een commissie in de zin van artikel 80 Provinciewet. Het voorziet immers in overleg met het college van Gedeputeerde Staten. Dat dit overleg feitelijk niet met het voltallig college van GS plaatsvindt maar met een gedeputeerde doet niet af aan de wettelijke status van het overleg.
- i. Het instellen van een commissie is voorbehouden aan Provinciale Staten³, voor zover deze commissie een of meer belangen behartigt die zijn te herleiden naar PS.
- j. Het Seniorenconvent heeft de juridische status van “andere commissie” als bedoeld in artikel 82 Provinciewet. Het Reglement van Orde bevat geen bevoegdheidsgrondslag voor het door het Seniorenconvent instellen van commissies in welke vorm dan ook.
- k. Het zonder voorafgaand besluit van Provinciale Staten in het leven roepen van een gremium dat een rol vervult op het vlak van het verstrekken van inlichtingen staat op gespannen voet met de Grondwettelijk vastgelegde positie van Provinciale Staten als hoofd van de provincie.
- l. Het kan niet zo zijn dat een vanuit Provinciale Staten gevormde commissie voor zijn informatie afhankelijk is van het initiatief van de betreffende gedeputeerde.

Resumerend advies

1. In deze notitie gaat het om de vraag, op welke wijze binnen de krijtlijnen van de Provinciewet vorm en inhoud wordt gegeven aan de behoefte om op (on)regelmatige tijdstippen bijeen te komen teneinde als Provinciale Staten(leden) door een of meer gedeputeerden te worden geïnformeerd over ontwikkelingen in een bepaald dossier.
2. Als deze informatievoorziening wel mondeling plaatsvindt maar niet in een statenvergadering, is de enige mogelijkheid het instellen van een commissie. Deze commissie hoeft niet noodzakelijkerwijs de naam “commissie” te dragen. De naamgeving is feitelijk vormvrij, mits de relevante bepalingen uit de Provinciewet maar in acht worden genomen.
3. In overweging wordt gegeven, aan Provinciale Staten het voorstel voor te leggen tot het instellen van een of meer commissies als bedoeld in artikel 80 Provinciewet, specifiek

---

¹ Artikel 167 Provinciewet.

² Artikel 179 Provinciewet.

³ Artikelen 80 t/m 82 Provinciewet.

bedoeld om te voorzien in de behoefte aan informatievoorziening op een of meer dossiers. Een dergelijke commissie kan voor onbepaalde tijd worden ingesteld maar ook voor de duur van behandeling van het dossier. Het woordvoerdersoverleg wordt hiermee voorzien van een wettelijke grondslag.

4. Bij de instelling van deze commissie moet in elk geval aandacht worden besteed aan hetgeen is voorgeschreven in artikel 80 lid 1 Provinciewet:
  - de taken
  - de bevoegdheden
  - de samenstelling
  - de werkwijze
  - de wijze waarop de niet in de commissie zitting hebbende statenleden inzage kunnen hebben in stukken waarop de commissie geheimhouding heeft opgelegd
  - een evenwichtige vertegenwoordiging van de in Provinciale Staten zitting hebbende politieke groeperingen
  - het voorzitterschap: een statenlid is voorzitter
5. Aangezien de commissie “woordvoerdersoverleg” feitelijk voorziet in een mondelinge vorm van het verstrekken van inlichtingen door Gedeputeerde Staten als bedoeld in artikel 167 Provinciewet, moet in het instellingsbesluit desgewenst ook worden vastgelegd op welke wijze de niet in deze commissie zitting hebbende statenleden de verstrekte inlichtingen na afloop van een vergadering ontvangen. Onvoldoende is immers dat uitsluitend de (staatsrechtelijk non – existente) woordvoerders van informatie worden voorzien.

Zwolle, 16 januari 2021
Mr. Olaf Schuwer
Bestuurlijk – juridisch consultant